

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

9(439)

Szerző: .....
Cím: **A nemzeti hadsereg Budapesten**

Hely: .....

Forrás: **Pesti Napló**

Idő: **"1919"**

Bp. 1919. XI. 15 (Helv) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Személy: .....

Helyszám: .....

A nemzeti hadsereg Budapesten

A román megszállókat Horthy katonái váltották fel

(Saját tudósítónktól.) A régen várt napot, mintha a felső hatalmasság is ünneppé akarta volna avatni. Napfényes reggel köszöntötte a darutollas legényeket, akik ma bevonultak Budapestre, a sokat szenvedett magyar fővárosba, amely megváltóit üdvözölte bennük. Nemzeti zászlók a házakon, lelkes tűz a szemekben, forró érzés a szívekben: így fogadta Budapest népe katonáit, akiknek tüemes léptei, pengő farkantyui egy új világ első napját jelentették.

A román hadsereg negyedfél havi megszállás után csütörtök éjszaka és péntek hajnalban vonult ki Budapestről és délelőtt tíz órára már átjöhettek a hidakon a pesti oldalra a nemzeti hadsereg első járőrei. A mai nap az övék volt, feléjük fordult minden figyelem, nekik nyílt a szeretet minden virága, amelyet ezután nem enged többé elhervasztani a magyar Géniusz.

A románok kivonulása

A román hadsereg még itt lévő csapatainak elvonulása egész éjjel tartott. A keleti pályaudvaron maggonirozták be a csapatokat és a trént. Utolsó-nak maradt a 8. gyalogezred, amely félhét órákor léptetett át a Ferenc József-hídon s onnan vonult a pályaudvar felé. A távozás teljes csendben történt, csupán a koránkelő emberek látták a legutoljára távozó román katonákat.

Amint az utolsó csapat átvonult a Ferenc József-hídon, a pesti oldalon a román hidőrséget felváltották a rendőrök. Negyedórával később a hid budai oldalát szpahiik szállották meg. Röviddel

ezután a budai laktanyákból megkezdték felvonulásukat a karhatalmi tiszti őrzőjáratok, majd nemzetiszínű karjelvényes legénységi osztagok voltak láthatók mind nagyobb számban. A budai oldalon már átvették uralmukat a magyar fegyverek, programmszerűleg ehhez csak később volt joga a pesti oldalnak.

Megérkezett Lehár ezredes

Nyolc órákor, mikor már a szép napfényes időben nemzetiszínű zászlót tűztek ki a románok volt főhadiszállásának, a Gellért-szállónak erkélyére, két virágdíszes, piros-fehér-zöld zászlós automobil robogott elő a Fehérvári-út felől. Kócsagtollas tisztek szálltak ki a gépkocsikból, az élükön báró Lehár Antal ezredes, a nyugamagyarországi hadsereg parancsnoka. Az ezredes kezében pompás bokréta, amelyet Budatétényben kapott.

Kíséretében vannak: Keresztes vezérkari őrnagy, Lehár ezredes vezérkari főnöke és báró Lipthay alezredes, lovassági parancsnok. A másik autóból Wildner alezredes, Wnuskó Alajos vezérkari százados és a Lehár-hadosztálynak és a Bugschándárnak több vezérkari tisztje száll ki. Martonvásárról érkeztek, ahonnan hajnali öt órákor indultak el. A tisztek bevonultak a szállóba. Az ezredes újságírók veszik körül és ő szívesen nyilatkozik. Kijelentette, hogy az ő hadserege nem fehér, hanem nemzeti hadsereg, amelynek eszedüli célja a rend fentartása.

— Bátran merem mondani, — ugymond — hogy Nyugatmagyarország és a Dunántul katonáitai mentik meg egész Magyarországot. Hadseregem huszonezzer főből áll. Ebből a létszám-ból tizenötezret hagytam hátra az osztrák határ és a cseh-szlovák demarkációs vonal erős védelmére. Hadseregemnek ez a része, amelylyel most

Budapestre bevonulok, tízezer főből áll. Olyan jól szervezett, fegyelmezett hadsereg ez, hogy semmiféle aggodalomra nincsen ok. És amilyen kitűnő a legénység szelleme, éppen olyan kifogástalan a tisztikar fellegása és gondolkodása. Mi vissza akarjuk állítani a tisztikarban a régi, urí, katonatiszti szellemet, amely teljes harmóniában áll a polgárság szellemével.

A parancsnok ezután az újpesti hidhoz robogott, hogy végignézze csapatai bevonulását. Közben újabb három autó hozta a Lehár ezredes törzséhez tartozó tiszteket, majd megérkezett Semrecsányi György kormánybiztos a szállóhoz, amely előtt ekkorára már nagy közönség gyűlt össze és üdvözölte az érkezőket.

A szegedi ezred ünneplése

A nemzeti hadsereg bevonulásának egyik ünnepiesen szép része a budai Gellért-rakparton, a Rudas-fürdő és Ferenc József-híd budai feje között játszódtott le, ahol már reggel hét óra után a Merkur- és Leontine-vonatohajók kötöttek ki három nagy uszályllyal, amelyek Dunapenteléről hozták az éjjel folyamán a nemzeti hadsereg első zászlóalját.

Két uszályban voltak elhelyezve a legénység, a gépfegyverosztály lovai és az egészségügyi különítmény, míg a harmadikon tábori konyhákön főztek a legénység részére a teát és a gulyáshúst. A hajók lehorgonyzása után a tisztek újból megsemmisítették a legénységet és nyolc és fél órákor következett a parancs a kihajózásra. A legénység gyors ütemben vonult fel a Gellért-rakparton, ahol felfejlődött vonalban állottak fel. A zászlóalj jobb szárnyán egy főhadnagy tartotta a nemzeti hadsereg első selyemzászlóját, amelyet annak idején az első szegedi század felállításakor a szegedi nők ajándékoztak a fehér hadseregnek. A kihajózást óriási közönség nézte végig, amely lelkesen éljenzte a darutollas, Bocskay-sapkács legénységet.

Legutoljára hagyta el a hajót Diendorfer alezredes, zászlóaljparancsnok, aki riadó kürtszó mellett lépett el a zászlóalj sora felé, átvéve a tisztek jelentését. Mikor az alezredes a zászló elé ért,

mánok mindinkább nagyobb és nagyobb for-vasuti kocsik zálogául, illetve lerovási részletül. A világháború befejezésekor a Máv. vonó- A világháború befejezésekor a Máv. vonó- galmi területeket csatolták le a Máv. vonó- kapcsolatáról. Ezenközben egymaga a horvát- és járomüparkjának hivatalosan nyilvántartott szlavyon különválás kétezer kilométeres vonal- létszáma a következő volt:

nak az elszakítását jelentette.

A Máv. vonalaira együtt vezetett rendszert az azokon keringő mozdony- és vagonállomány is. Az események, jelesen: a horvát szeparáció, Clemenceau jegyzéke, az ellenséges invázióknak minden vonalon való megindulása olyan rohamosan következtek egymásra, hogy — ami különben az akkori fejtelenség mellett nem is volt csuda — a vasuti anyag megmentésére gondolni sem lehetett. Hogy számszerűleg mennyi mozdony és kocsija veszett a Máv.-nak oda ezen időkben, arról — sajnos — nincsen statisztika. Szakemberek egybefoglalják ezt a Máv.-ot a háború végén kiűrt orosz- lengyel, román, szerb és olasz területeken rekedt kocsik elveszése által ért károkkal és mintegy ezerkétszáz mozdony és tizenötezer kocsigépségre becsülik a Magyar Államvasutakat ekkor ért veszteséget.

Rendszeres mozdony- és vagonmentési műveletekre csak a román előnyomulás nagyobb méreteinek kibontakozásakor került a sor. A Máv. vezetősége ekkor már felismerte a helyzetet és sietett Erdélyből, valamint ennek szomszédos részeiből minden elmozdítható mozdonyt és vaggont kivonni. A mentett anyagot Budapest környékére koncentrálták. Így például: a budapest—cegléd—abony—szolnoki 102 km. hosszú kettősvágányú pálya egyik vágányát teljes hosszában teherkocsikkal, mintegy tizenötezer darabbal állították el. Ezeket a kocsikat — mint említettük — a román invázió elől helyezték biztonságba. És valóban a sors keserű iróniája, hogy éppen ezeket a kocsikat vitték el legelsőnek a románok a fegyverszüneti feltételeikben követelt

650 gyors- és személyvonatu mozdony,
2400 vegyes- és tehervonatu mozdony,
1400 II.-rangú, vicinálisvasuti mozdony és
50 III.-adragu tolatómozdony. Ez összesen 4500 mozdonyegységet tesz ki. Továbbá:
72 termes és udvari kocsik,
3500 párnázott ülésű kocsik,
5500 faülésű kocsik,
3600 podgyász- és szolgálati kocsik,
40000 fedett (szekrényes) kocsik,
21000 nyitott, szénzállító kocsik,
31000 lowry és egyéb nyitott kocsik és
5200 állatszallító kocsik. A Máv. kocsilétszáma tehát a háború végével főkönyvszerűen 2672 személy- és kereken százezer teherkocsira rugott.

A román megszállás alatt a budapesti területről ezeröttszáz mozdonyt, továbbá negyvenezer aggont, közöttük hatezer személykocsit toltak a szolnoki hídon át a Tiszán-túlra. Megjegyzik, hogy a személykocsik között hetven ter- végig a trén. A podgyászos kocsikon, a szénás szekereken apró piros-fehérzöld zászlók diszelegtek, a podgyászok tetején ülő legények pedig mosolyogva viszonzták az asszonyok, leányok intését. Változatlan gépfegyveres osztagokat is lehetett látni, majd a mozgókonyhák paprikásillatú gőze terjengett a levegőben. Délután pedig tisztelet parancsoló dübörgéssel gördültek végig a kövezeten a nemzeti hadsereg ügyei...